

Изложба мозаика *СТРАШНО, СТРАШНО Игор Марковића*

Одржана је у периоду од 9. маја до 17. маја 2019. године у Галерији КЦК. Мозаици су рађени на основу дечијих цртежа млађе васпитне групе од 3 до 5 година.

Изложба је изабрана по Конкурсу за излагачку сезону у 2019. години, и била отворена до 17. маја.

Игор Марковић рођен 1977. године у Приштини, основне студије сликарства завршио је на Факултету ликовних уметности у Звечану, у класи професора Зорана Фуруновића 2011. године. Учествовао на многим ликовним колонијама (од којих су две међународног карактера) и хуманитарним манифестацијама. Његова монументална дела се налазе на конаку Манастира Бањска на Косову и Метохији, Цркви Свете Петке у Борчи у Београду, у винарији у Аранђеловцу и у приватним колекцијама свуда у свету. Игор Марковић живи и ради у Београду. Члан је УЛУПУДС-а од 2017. године.

Учествовао на многим ликовним колонијама (од којих су две међународног карактера) и хуманитарним манифестацијама. Његова монументална дела се налазе на конаку Манастира Бањска на Косову и Метохији, Цркви Свете Петке у Борчи у Београду, у винарији у Аранђеловцу и у приватним колекцијама свуда у свету. Игор Марковић живи и ради у Београду. Члан је УЛУПУДС-а од 2017. године.

ДЕТЕ У ГРАДУ И СВЕТУ

Непосредном комуникацијом кроз цртеж, дете, правећи забелешку својих пројектованих жеља, емоција и страхова на папиру, остварује прву игру као начин изражавања.

Игру као најспонтанији тихи разговор самог Бића недирнутог и чистог. Артикулацијом кроз линеарни запис приказан је сусрет света и детета.

Његова имагинација и дар да у том свету нађе своје место и учврсти га правећи траг на папиру, ствара и место где је сигурно и заштићено.

Омеђена површина је полигон за чаробни свет дечијег доживљаја стварности који је вођен приказом линија, и коју носи мисао велика попут куће, висока до неба, магична и увек могућа. Кретање линија, низање мисли

и преклапање времена, где додир настаје у сусрету линија прошлих и будућих доживљаја, где нема сувишних детаља и све има значење, у суштини показује да је све што је у зони додира, уједно и исте важности.

Обликовани свет бујне маште, живих токова сачуваних у каменим ћелијама као кодовима неизмерне радости и неспутаног контакта са светом, уметник Игор Марковић расветљава, превodeћи дечије цртеже у мозаике.

Даром да се проникне у бајку и разуме дете, кроз сећање на проживљене тренутке безбрижности, и могућношћу да се несметано препусти игри која је сама себи довољна, уметник ствара тактилни свет сазвучја камених ниски сећања на радост и стварање. Срећан је уметник који у себи задржи радост стварања, оплемењену уметничком промисли, и чије унутрашње дете има сталну прилику да се весело заиграва стварајући нове светове. Игор је гласноговорник дечијих емоција које се обраћају граду и свету, којима дете формира свој простор за раст.

Дечији цртеж више није само дводимензионално полазиште. Он постаје мали свет, који ствара весели, добри демијург, играјући се и растући заједно са својом децом и њиховим другарима. Дечији светови постају трајни уметнички записи у вечности, простори у којима станује радост, чиста и непомућена представа о свету коју деца непогрешиво сликају својим симболима.

Игор је уметник који дечијим цртежима прилази са поштовањем и дубоким разумевањем света с којим се сусрећу чисте дечије душе. Игор Марковић је уметник који својој публици и свим људима отвореног срца

поклања продужени осећај детињства које се није никад прекинуло, све док човек задржава у духу способност и жељу да се радује стварању нове лепоте. Јер, никад се ни у камен ни у папир не успева утиснути, колико у живо људско срце.

Оливера Штрбац

**ИЗЛОЖБА СЛИКА ЈЕЛЕНЕ БОРОВЧАНИН
ДОДИР СТАКЛА – СВЕЛОСТ**

Изложба слика Јелене Боровчанин **ДОДИР СТАКЛА – СВЕЛОСТ** одржана је у периоду од 30.августа до 13.септембра 2018. године у Галерији КЦК.

Јелена Боровчанин рођена је 1987. године у Крушевцу. Дипломирала је на Факултету политичких наука у Београду и завршила Мултидисциплинарне мастер студије „Тероризам организовани криминал и безбедност“ у Београду. Од малих ногу показује интересовање за сликарство. Октобра 2015. године затиче слоњени стаклени кров на свом аутомобилу, када се и јавља слика дечијег сна који је желела да оствари у сликарству. Скупља стакло и од тада датира идеја да га угради у слику.

До сада је излагала неколико пута самостално и више пута на групним изложбама.

Грб Кнеза Лазара Хребељановића назив је дела које краси зграду Дома синдиката у Крушевцу, а поклон је ауторке поводом 630 година од Косовског боја.

Члан је Удружења *РАСИНИУС*.

Свако дело мора да заводи... Ако се тај квалитет уметности изгуби, изгубљена је и уметност. Антонио Гауди

Јелена Боровчанин истражује могућност груписања елемената од стакла, креирајући јединствени и оригинални метаморфни облик. Овим чином она потврђује да не постоје *недозвољене* повезаности, и да чин креа-

ције има најзначајнију улогу у читавој *Васељени*.

Изложба сублимира смисао и ток животних догађаја, а ауторка посебно наглашава значај позитивног става у животу.

Јелена Боровчанин у свом ликовном изразу користи поетику сецесије. Користећи монохромне боје, она акценат ставља на текстуру издвојених елемената од стакла, који су кључни носиоци слике.

Слику гради по принципу хармоније и контраста, фокусирајући се ка природним формама као што су: људска и животињска тела, дрво, карта света... Линија је валовито развијена кривуља и изазива осећај покрета на површини. Њене слике одишу елеганцијом, лепотом и духовношћу, али свака од њих скрива симболе и алхемију.

Животињски свет је одувек фасционирао ствараоце и трагаоце на путу за *Истином*. Коњ је симбол истрајности, слободе, мудрости и доминације, али и веза са овоземаљским и небеским светом. Крилати Пегаз (*Исландски коњ*) је летео брзином светлости, а задатак му је био да Зевсу доноси муње. Сличну симболику носи и *Једнорог*, који је помоћу свог магичног рога лечио болесне... Тако и дело *Успостављање поверења*, носи поруку поверења између лекара и пацијената.

Ауторка у својим делима трага за *Светлошћу* и духовном вертикалом на мапи Света. И јасно упућује на повратак структуралној организацији форме, уз наглашавање декоративне организације композиције.

Дрво живота представља синоним за материјални свет, док његове крошње симболишу тежњу ка духовном свету. Баш као и човек који стоји чврсто на земљи, а рукама покушава да дохвати небеса, уметност нас подсећа да је у бити свега, живог и неживог *Светлост* коју носимо у себи и из које је Свет настао.

Марија Стојадиновић

ИЗЛОЖБА СЛИКА *ОЗАРЕНЕ НАПЕТОСТИ* БОЈАНЕ НИКОЛИЋ

Изложба слика Бојане Николић *ОЗАРЕНЕ НАПЕТОСТИ* одржана је у периоду од 26. марта до 15. априла 2019. године у Легату Милића од Мачве.

Бојана Николић је дипломирала сликарство на Факултету ликовних уметности у Београду у класи професора Чедомира Васића (2005). На истом факултету је магистрирала (*Транслика - концептуална, материјална и формална реинвенција сликарства*, ментор мр Чедомир Васић, ред. проф, 2008) и одбранила докторски уметнички пројекат (*ТРАНС-СЛИКА: Истраживање боје и светлости кроз медије сликарства, инсталације и перформанса*, ментор мр Велизар Крстић, ред. проф, 2011).

Ради као професор у Високој школи струковних студија за образовање васпитача у Пироту и као доцент по позиву на *Academie des Beaux-Arts Sainte Radegonde*, Tours, France.

Добитница је награде ФЛУ за сликарство *Риста и Бета Вукановић, сликари* (2005), Награде жирија за најбољи филм у категорији мини филма, на фестивалу кратког филма *Кратка форма*, Горњи Милановац (*La Confrontation St Hippolyte*, аутори: М. Станимировић и Б. Николић, 2011) и прве награде на јавном и анонимном конкурс за израду идејних решења сталне уметничке поставке од дизајнираних подних плоча на тргу Пиротских ратника, *Клавир* (аутори: М. Станимировић и Б. Николић, 2012).

Члан УЛУС-а, Нове арт сцене.

Приредила је 29 самосталних и учествовала на бројним групним изложбама у земљи и иностранству (Београд, Ниш, Нови Сад, Пирот, Деспотовац, Крушевац, Горњи Милановац, Краљево, Димитровград, Смедерево, Luynes, Saint Hippolyte, Madrid, Milano, Thessaloniki, Банкиа, Хонг Конг).

Изложба је по Конкурсу за излагачку сезону у 2019. години, и била је отворена до 1. априла 2019. године.

ОЗАРЕНЕ НАПЕТОСТИ

Бојана Николић: Сlike.... с предумишљајем

Календарски мерећи време можемо да потврдимо да је на изласку из друге деценије 21. века, веза свести са природом препуштена наметима медијских баналности. Вишеструка коришћења поимања међуусловљености природе и њених токова, процеса и измена, па све до захвата ка макрокосмосу, нациљани су ка еколошки одрживим, финансијски контролисаним пустошењима. Појам природе настањује нам и рану свест и проносимо га у подсвести ма колико се теме понављају, њена су развојност у изменама као и разуђеност научних доказа одгурнути у старомодна прибежишта. Маркетиншка сведозвољеност и поигравање са начинима продаје затомило је трепераву снагу преноса у природу или њеног активирања у свести, и то свих кључних природних откривења. Асоцијативни пренос траје миленијумима: у свим је канонима ликовне уметности и домашајима визуелне представе. Уколико би и данас опстао у својој идеји цивилизацијског имажинарног музеја, Андре Малро би ту планетарну славу уметничког стварања, подражавања облика у природи као и етничких збирки и стилских сродности спроводио не само на свом хладноратовском хоризонту политике опасности поратних раних педесетих година, тада од пећинских примера маркирања и обојености, до лелујаве границе метафизике у вибрантним растакањима боје као масе, као згуснутог доказа постојања код слика Марка Ротка.

Сви видови програмских дочаравања од тада чине и непроцењиву несталност трагања за личном и стваралачком слободом. У очуваним део-

ницама, када време настанка одмакне у прошлост, сликарство јесте, може да нагласи наше судбинске везе са немилостивим, унеколико немерљивим силама природних измена, као и друштвених удеса. У темама које се пружају на начин шифре и преноса, дејство потенцираних форми у уметности сликања покаткад уме да се укаже у огољевањима употребљаваних боја, у трагањима која незнано када, у први мах допиру из врло освешћених идеала који се рађају у свим нашим искуствима. Прибежиште у природи је истовремено и разоткривање утопијске суптилности. Ту се указује доследност избора пре свега изузетно одважних боја умешаних са кварцним траговима и тим силикатима као фотонима за ново стварање оптике слике као концентрисаног од стране уметнице преносивог времена. И како се од раније бавила феноменом преноса у размишљањима и делима везаним за транс-слику, Бојана Николић је по свој прилици мотивисана правцем напуштених поимања природе у стварању света. Кроз приступ размере су само полазиште размера: од маленог и сведеног, до могућег пројектованог циновског амбијенталног екстеријерског задатка, наслојавање бојених деоница је медијум продуктивне напетости. Обједињени су у апстрахованим захватима свеопшти правци, па се разабире и мотивски поводи који могу да буду и личност и ситуација, и природа у процесу као у делу *Вртлог* са индексираним појавама на начин научног објашњења, и опште узев, сублимати ван изазова свега што нам се изручује у свакодневици.

Интуитивни распон пејзажних и ситуационих промена у ликовним делу је одредница неретко везана за поступке далекоисточних умећа, од многих примера до еснафских вишевековних преданости какве могу бити уметничке радионице и мајстори занатских свођења. Познато је да се кроз начела Тао и конфучијанизма захватало питање представе и искуства понесеног из реалности. И колико год су у потпуности различите естетике и виђења, те сублимације доживљене реалности од источњачких кодекса с једне стране, и упоришта западне цивилизованости с друге стране, толико се глобално кретање података, текстура, боја, свих могућих уочених, опипљивих или других сензација уносило као једнако вредан или меродаван састојак, пртљак који се преображава у уметничку композицију.

Сликање се у таквим тананостима наслојило на божанске уобразиље и различите опажајне метаморфизме, посебно по природи. На северној хемисфери области да се циклуси вегетативни, климатски или водени одвијају под истоветним карактеристикама дана и ноћи као и кружењима кроз четири годишња доба могли су да захвате најразличитије степеновање тих промена под Сунцем, налик на многобројне медитеранске распоне и епске захвате које су у развојним етапама чинили и Мондриан и Кандински, као и Паул Кле.

Динамика, техничко везивање геолошких уситњавања, пигмента

боје и кварцног песка вероватно је да припада том начину оптике елемената природе у сталној кинетичкој развијеној локомоцији. Геолошки трагови и домаћаји визуре простора сугеришу своје пружање. Давно су сликарске форме препуштене надовезивању на наше моћи апстраховања. Тачке или зрнца нанесена као одступање од површине и димензионалности, и у доследно изведеним сликама Бојане Николић доказују да је уметничка делатност једнака с генезом. Овоземаљска искуства, али ништа мање и наметнути психосоцијални односи, усмерење ка сабирању чулности и разиграним степенима, начињеним платформама природних закономерности јесте модернистичко наслеђе. По Клеу „уметничко дело је ипак нешто више од стварања у природи“ а тиме се динамизација одвија на степеновању од активирања површинских деловања, где се вешто по бојеним наносима и мешањима одвајају трагови који сликарску хармонију изводе у сталном размаку замишљаног у духу и стварању у материјалности, као и оним родним односима, насојеним колористичким деоницама које нас уводе у могуће трагове где разоткривамо пра-женско или пра-мушко присуство. Центрипетално или метеоролошко начело остатака на седиментима предела или успомена исто је део инсценација у поимањима призора какви су *Недоглед*, *Ракете* (2017) али и сабраност праформе коју носи *Морски пуж*. Постоји вегетацијска органска димензија раста или наслојавања, извесно виталистички принцип трајања којим се као у размишљању о духу материје код Анри Бергсона отвара сагледивост симболизације клице и ширења, и у модерној уметности рана двадесетвековна езотерична фасцинација гранањем, заокруживањима и сугерисаним језгрима чинећи да унесени свет буде контекмплација над виталним правцима који струје у природи.* (*О примерима психичког истраживања: у одељку А. Бергсона, *Свест и живот*, из: *Духовна енергија*, Изд. *Књижарница* З. Стојановића, Сремски Карловци, Нови Сад 2011, 9-30.) Спонтани психолошки ослобођени аутоматизам попут уцртавања Андре Масона, касније ритмизованих гестова мрља Анри Мишоа или фротажа код Макс Ернста јављају се у комешању између чињенице да призор остварују или спонтане површине или нагонско препознавање симбола. Светлосна форма и прах силиката који примењује Бојана Николић има продорност тог експерименталног органицизма и еластичности појмова, материје, бића као и интуитивних догађаја. Устројство воље је предано посебном спектру расветљених и озарених топлотних избора њене скале. Варијанте зелене и жуте, модуси црвене и окера као и наглашено сива, служе као регистри за контрасте осмотрене природе и личних догађаја, успомена и ситуација у интеракцији. Повишена доследност те и такве транс-формишуће слике постаје не само еволуција за њу изабраних кружења, постављања и преклапања боје која јесте форма, али и ушловљавање у сваки процес сликања као властито оправдана, покаткад и неочекивана експанзија, у за-

висности од дејства осветљености нанетих боја.* (*Ауторкин докт. уметнички пројекат на Факултету ликовних уметности у Београду и имао је за циљ истраживање *Транс слике* као односа боје и расветљења од сликарства, објеката до инсталација и перформанса.)

Слике које тако настају, па нанизане и кроз обрасце и разноликост обележавања су структуре које су могле да се еволуционо јаве тек накнадно, после свих технолошких доприноса и етапа као и после информатичких револуција. Њихова екстремно непоколебљива равнотежа и експлозивност у густини озареног спектра помирују све оне миленијумске наслаге којима се премећу сврхе стварања слике – од Далеког истока, до догађаја ослобађања којим је тежила генеза западне модерне уметности. Поређења реалности и илузија коју ментално или афективно делимо је постављена обједињавањем какве чине иконичне композиције превратног модернизма. Један од таквих примера била би и славна Матисова слика *Радост живота*,* (У оригиналу *Bonheur de Vivre*, Barnes Foundation, Philadelphia, расправљано о дејству те слике Барнесова колекција у *David Carrier, Museum Skepticism*, Duke University Press, Durham and London 2006.) из 1905, монументално ситуационо дело у коме се ослобођеност изданака људске врсте представља у преплетима од источних арабески и спиралних вијугања до славе природе, све дато у вегетацијском идиличном пејзажу призивајући уметност сликања од незнатих илуминација у персијским рукописима, јапанским дрворезима, па преко Ватоа и призора галантних свечаности нагости у природи, до Сезана и његових *Купачица* као сугестије ритуалних примера. Судари уливања и раздвајања праха или честица који су увезани на површини чини да слика Бојане Николић не само да евоцира могући сакрални, као и митолошки предлојак, већ се намеће својом елеганцијом и присношћу духовитог сплета асоцијација. Распон примера и њихових наслова је следбеништво продорног ослоња на боју – покрет, на фантазам у заустављеном - фиксираним приказу где се од аркадијске сцене, па све до атомске експлозије отвара сликарска позорница догађаја и емотивних тежишта.

Дело *Одраз* образује линија хоризонта са раздвајањима облака и жуборења праелемента воде. Многа одморишта су транс самог искуства, за сваку слику за себе. Правоугаона, налик на дуги фриз слика *Полифонија* односи се ка проласку кроз време и понашања у сфери звукова. Пост-историјско време, захтев за сналажења у опасним околностима, а за уметника сликања каква је Бојана Николић сабрано је естетско искуство стварања слика као спектакла изворног схватања Природе. Резултат је сложено стапање бојама, одаје екстатично насликане значењски снажне призоре.

Никола Шуица